

Opinia o programie wychowania przedszkolnego
autorstwa Doroty Kossakowskiej

Program autorstwa Doroty Kossakowskiej jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego określoną w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2026r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz. U. z 2026r. poz.378).

W swej strukturze program spełnia wymogi określone w art. 22a ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2025r. poz. 881 z późn. zm.), ponieważ jest dostosowany do potrzeb i możliwości dzieci w wieku 3-6-lat. Ponadto jest:

- poprawny merytorycznie –zawiera treści poprawne merytorycznie, jest napisany przystępnym językiem,
- poprawny dydaktycznie –ma przejrzysty układ, jest podzielony na obszary rozwojowe dziecka, wskazuje procedury osiągnięcia celów szczegółowych,
- poprawny strukturalnie – zawiera charakterystykę programu, szczegółowe cele kształcenia oraz procedury osiągnięcia celów. Zawiera opis założonych osiągnięć dzieci i sposoby ich diagnozowania oraz sposoby ewaluacji programu.

Na szczególną uwagę zasługuje, moim zdaniem, określenie treści programowych w stosunku do osiągnięć dziecka z uwzględnieniem wieku. W tabelarycznym układzie treści programowych we wszystkich 9 obszarach podstawy programowej, autorka określiła osiągnięcia dziecka 3-4 letniego, pięcioletka i sześciolatka. Takie zestawienie może stanowić kompendium wiedzy dla każdego nauczyciela. Dzięki tej strukturze nauczyciel uzyskuje możliwość dostosowania swoich działań do poziomu rozwojowego dziecka oraz poczucie ciągłości oddziaływań. Może tę wiedzę wykorzystać przy planowaniu pracy, tworzeniu narzędzi diagnostycznych, ale także wdrażając ideę edukacji włączającej, jeśli posiada w grupie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Tak usystematyzowana wiedza może być bardzo cenna przy zapoznawaniu rodziców z treściami nauczania w danej grupie wiekowej, mając na uwadze zalecenie spójności oddziaływań wychowawczych przedszkola z rodzicami, współuczestniczenie rodziny w edukacji dzieci oraz zapewnienie przez nauczycieli przedszkola wsparcia rodzicom w ich działaniach wychowawczych oraz opiekuńczych.

Jednocześnie przedstawiony układ treści nauczania w programie D. Kossakowskiej nie jest ograniczeniem w postrzeganiu dziecka. Mając na uwadze indywidualny potencjał dzieci nauczyciel może w świadomy sposób dostosować program planując bieżącą pomoc psychologiczno- pedagogiczną, uwzględnić zróżnicowane potrzeby rozwojowe dzieci, zapewnić indywidualizację procesu kształcenia i wychowania. Ma możliwość także wspierać uczestnictwo każdego dziecka w życiu grupy przedszkolnej tworząc warunki do rozwoju na miarę możliwości każdego podopiecznego. Podpowiedzi konkretnych rozwiązań nauczyciel znajdzie w rozdziale dotyczącym indywidualizacji pracy z dzieckiem.

W programie autorka poświęciła cały rozdział specyfice i metodyce pracy w grupie zróżnicowanej wiekowo. Szczególnie ważny materiał, gdyż sytuacja pracy w takich grupach jest codziennością w wielu przedszkolach i z uwagi na niż demograficzny zapewne będzie koniecznością.

Cennym elementem programu, mając na uwadze grupę nauczycieli rozpoczynających pracę zawodową, są także wskazówki dotyczące organizacji zajęć wychowawczo-dydaktycznych, metod i form pracy. Przedstawiono propozycje działań usprawniających percepcję wzrokową, słuchową dzieci, konkretne ćwiczenia doskonalące sprawność manualną, podnoszące samoocenę, podano wskazówki do rozwijania u dzieci mowy, myślenia, zdolności matematycznych, plastycznych oraz muzycznych.

Podjęmowane dzięki tym podpowiedziom przez nauczycieli celowo zorganizowane działania, dostosowane do możliwości i potencjału rozwojowego, zgodne z tempem rozwoju każdego dziecka, z jego potrzebami i zainteresowaniami, poprzez właściwy dobór indywidualnych zadań i wymagań, przyczynią się niewątpliwie do sukcesu, czyli właściwego przygotowania do rozpoczęcia nauki w szkole. Zaproponowane metody mogą stanowić inspirację do działań, zaś zaproponowany ramowy rozkład dnia może zostać wprowadzony w wielu przedszkolach, pamiętając, że program wychowania przedszkolnego jest realizowany w każdym momencie pobytu dziecka w przedszkolu.

Dorota Kossakowska przedstawiła także pomysły na kształcenie kompetencji fundamentalnych i przekrojowych u dzieci w wieku przedszkolnym oraz kluczowych określonych w zaleceniach Rady Unii Europejskiej z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U.U.E.C.2018.189.1). Autorka szczegółowo wyjaśniła pojęcie kompetencji kluczowych i scharakteryzowała każdą z ośmiu kompetencji. Ta wiedza pozwoli każdemu nauczycielowi wychowania przedszkolnego w sposób świadomy i planowy rozwijać wspomniane kompetencje, umożliwi dostosowanie metod i form realizacji treści do możliwości dziecka, jego zasobu wiedzy, umiejętności, doświadczeń.

Autorka w analityczny sposób przedstawiła także swój pomysł na współpracę z rodzicami uwzględniając, że wszechstronny rozwój dzieci jest wspólną odpowiedzialnością rodziców i nauczycieli.

Program wychowania przedszkolnego autorstwa Doroty Kossakowskiej jest dostosowany do potrzeb i możliwości dzieci w wieku przedszkolnym i z całą pewnością umożliwi nauczycielom pełną realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Jego zastosowanie w pracy przyczyni się do właściwego przygotowania dzieci do rozpoczęcia nauki w szkole. Program może stanowić kierunkowskaz dla nauczycieli wychowania przedszkolnego. Nauczycielom rozpoczynającym karierę zawodową będzie źródłem wiedzy na temat właściwej realizacji podstawy programowej i kształcenia kompetencji kluczowych, zaś doświadczonym pedagogom - źródłem inspiracji.

Mam nadzieję, że przedstawiona analiza programu Doroty Kossakowskiej ułatwi radom pedagogicznym placówek systemu edukacji przedszkolnej podjęcie decyzji i wydanie pozytywnej opinii na jego temat, zaś dyrektorom umożliwi dopuszczenie programu do użytku, wpisanie do zestawu programów wychowania przedszkolnego danej placówki, co rekomenduję.

Danuta Kowalewska

nauczyciel dyplomowany z ponad 30 letnim stażem pracy w edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej, oligofrenopedagog, terapeuta i edukator osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i integracji sensorycznej, pedagog specjalny, koordynator wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny, certyfikowany trener Treningu Zastępowania Agresji, trener: Treningu Umiejętności Społecznych, Terapii Ręki, Sensogimnastyki Mózgu,

*diagnosta- KORP i KOZE,
dyrektor przedszkola*